

LISTY

Leden 1971, č. 1

Časopis československé socialistické opozice

Proč nesmíme mlčet?

Čtenář, který navzdory cenzuře dostane do rukou tento nový časopis si jistě položí otázku: Proč právě "Listy" a co jimi chceme říci?

Dnes se ukazuje stále jasněji, že jedním z hlavních cílů okupace naší vlasti bylo udusit v zárodku rodící se svobodu názorů a slova, neboť stalinští byrokraté v Moskvě, Berlíně, Sofii, Varšavě i Budapešti měli strach z úspěchů "pražského jara" a nakažlivosti jeho příkladu pro obyvatele svých zemí. Tlumočnickem tohoto svobodného mínění — často jistě i rozporného, ale právě proto demokratického — byl především český a slovenský tisk, jakož i rozhlasová a televizní žurnalistika. Ne náhodou právě proti nim směřovaly nejprudší útoky zahraničních i domácích stalinových byrokratů již před 20. srpnem 1968 a ne náhodou se právě tisk, rozhlas a televize staly jednou z prvních obětí represivních opatření t.zv. nového vedení, nastoleného v dubnu 1969 okupační mocností.

Právě proto považujeme za svou povinnost pokračovat v boji a činnosti našeho pokrokového socialistického tisku i ve ztížených podmínkách. "Listy" chtějí při tom navázat na činnost a tradice nejen Literárních listů, ale i Reportéra, Politiky, Kulturného života, Smeny, Zítřka a dalších českých a slovenských novin a časopisů, které byly okupačním režimem dočasně odsouzeny k mlčení.

Tím je dána i základní ideová náplň našeho časopisu: navazovat na myšlenky demokratického socialismu z r. 1968 a současně být tlumočnickem odporu našeho lidu proti okupaci a t.zv. normalizaci. Jsme totiž přesvědčeni, že velká část našich lidí opravdu upřímně podporovala hnutí za obrodu socialismu v r. 1968 a že jeho základní směr — přes mnohé chyby a nedůslednosti — ukazuje stále jediné východisko z politické, ekonomické a morální krize naší společnosti.

Jestliže na jedné straně chceme navázat na myšlenkové bohatství všech dokumentů a diskusí z období "pražského jara", pak na druhé straně nechceme a nemůžeme ustrnout pouze na tom, co bylo řečeno a vykonáno v polednovém období r. 1968. Vývoj se totiž nikdy nevrací zpátky a kromě toho naše národy prodělaly okupační trpkou novou zkušenost, která se musí promítnout do našeho uvažování o budoucnosti naší země.

V tomto smyslu se hlásíme k Prohlášení Socialistického hnutí čs. občanů, zveřejněného doma i ve světě k 28. říjnu 1970, jehož plný text publikujeme v tomto vydání. Leccos by jistě mnozí z nás formulovali jinak, ale teď není vhodná doba přít se o formulace. Hlavní je zásada, že je nutno pokračovat v aktivním boji za osvobození naší země od okupace a za právo našeho lidu volit si svou vlastní cestu k socialismu, který by odpovídal našim tradicím, podmínkám, mentalitě a hlavně vůli většiny našich obyvatel.

Ona "šance" pro náš lid, jak se o tom mluví v závěru zmíněného prohlášení, se totiž naskytne dříve, než si to mnozí dovedou představit. Ale není jen ve "vnějších podmínkách": ve změnách ve vedení KSSS, v rostoucí opozici v jiných socialistických zemích, ve vstupu lidové Číny do světové politické erény a s tím spojené překonání hegemonismu USA a SSSR a uvolnění prostoru pro ostatní národy a státy, v diferenciativním procesu v mezinárodním komunistickém hnutí, v prudkém nástupu národů "třetího světa" i v rostoucí vůli národů Evropy překonat blokovou politiku a uplatnit svou vlastní úlohu. Jistě, v těchto i dalších vývojových tendencích jsou skryty ony "příští šance". Ale ta "hlavní" šance je v nás. Spočívá v tom, aby si naši lidé uvědomili svou sílu a zbavili se strachu z dnešní moci, která je brutální ve svých činech i ve své předstírané jistotě, ale která se třese před lidem. Aby přestali jen pasivně čekat a začali za svá práva bojovat všemi dostupnými prostředky. Prosincové události v Polsku dokázaly názorně, co dokáže bojové vystoupení dělníků a mládeže v zemi, která je také kontrolována sovětskými vojsky.

Proto budem v Listech přinášet jak zásadní úvahy o smyslu polednové politiky, tak zamýšlení nad dalším postupem a hlavně zprávy o podobných hnutích v ostatních socialistických zemích, o solidaritě s našim bojem ve světě a hlavně o tom, co se děje doma a co chce cenzura zatajit. Při tom budeme zveřejňovat i protichůdné názory bez jakéhokoli známkování, ale s důvěrou ve vyspělost našich čtenářů, kteří chtějí poznat různá fakta a myšlenky, aby si pak sami vytvořili svůj úsudek.

Tyto naše záměry budou samozřejmě ovlivňovány mimořádnými podmínkami, vytvořenými okupací naší země. Budeme se potýkat s problémy tiskárny, která nemůže uspokojit naše požadavky, s rozptýleností našich spolupracovníků, s represí vůči autorům a distributorům časopisu doma, s přísunem a ověřováním zpráv a v neposlední řadě s nedostatkem finančního prostředku. Tento časopis můžeme vydávat jen díky obětavosti všech jeho spolupracovníků, autorů a distributorů a s pomocí jeho čtenářů doma i ve světě a těch přátel naší země, kteří v "pražském jaru" právem viděli také svou naději a proto považují náš boj za součást svého vlastního úsilí.

To vše nemá a nesmí být omluvou za nedostatky, ale je přece nutno to vzít v úvahu. Mohli jsme čekat, až budou lepší podmínky a zatím mlčet. Ale to právě nechceme a nesmíme, neboť "mlčet smí jen ten, kdo nemá možnost mluvit".

Poselství KS Austrálie mezinárodnímu meetingu solidarity 26.11.1970 v Paříži:

Komunistická strana Austrálie trvá na svém stanovisku k 21. srpnu 1968, že okupace Československa armádami SSSR a 4 ostatních zemí Varšavského paktu byla neoprávněná a neospraveditelná.

Komunistická strana Československa zahájila 5. ledna 1968 novou politiku ve prospěch rozvoje socialistické demokracie a dělnické samosprávy. Tato nová politika získala masovou lidovou podporu mezi dělníky, rolníky, intelektuály a studenty v celé zemi. Komunistická strana Austrálie ji proto uvítala jako jednu z nejvýznamnějších událostí pro budoucnost světové revoluce.

Důvody, které jsou uváděny pro ospravedlnění okupace, jsou zcela falešné a bezpředmětné. Okupace přinesla velké škody socialismu nejen v Československu, ale na celém světě a na víc poskvrnila prestiž Sovětského svazu a ostatních zúčastněných zemí.

Vývoj v Československu od té doby nejen nenapravil, ale ani nezmírnil strašné důsledky tohoto činu a naopak, oslabil možnosti socialistického vývoje v této zemi.

Jediným možným východiskem z této situace je uplatnění socialistických principů v otázkách mezinárodních vztahů, jak byly vytýčeny Marxem a rozvinuty Leninem: OKAMŽITÝ ODCHOD VŠECH OKUPAČNÍCH VOJSK, OBNOVENÍ NÁRODNÍ NEZÁVISLOSTI ČESKÉHO A SLOVENSKÉHO NÁRODA, AUTONOMIE JEJICH KOMUNISTICKÉ STRANY, ODBORŮ A MASOVÝCH ORGANIZACÍ, aby mohly pokračovat na své vlastní cestě za obnovu socialismu a rozvoj demokracie.

Za Výkonný výbor KS Austrálie
Laurie AARONS,
generální tajemník